



**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni  
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones  
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis  
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,  
Librosque undecim complectens

**Henricus, de Sancto Ignatio**

**Leodii, 1709**

Caput I. Omnia peccata capitalia ex genere suo mortalia sunt.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)



Pars I. De peccatis in genere.

579

Holoferne, populum suum mirabiliter liberavit.  
408 Objicies 3<sup>o</sup>. D. Basilius de Constit. Monast. c. 4. dicit, quod qui urgente causa, & necessitate aliquando se periculo obicit, vel permittit se esse in illo, cum tamen alias nollet, non tam dicitur amare periculum, quam invidius illud subire. Quodque ideo magis providebit Deus, ne in illo pereat.

Respondeo objicientem imponere Basilio, utpote ne verbum quidem ex objectis habenti, nec ad rem presentem ibi quidquam loquenti, sed solum quod Monachis fugienda imprimis cum mulieribus congressiones sunt, colloquutionesque, neque ad eas unquam accedendum, nisi cum gravissima nos aliqua ad eas necessitas impellit, & aliter facere non possumus. Quo profecto casu nulla est umbra proximæ occasionis cum illis peccandi, velut ad D. Basilio permittit.

409 Objicies 4<sup>o</sup>. S. Thomas 2. 2. q. 10. a. 9. permittit accessum ad infideles cum proximo propriae perditionis periculo.

Respondeo eos qui id objiciunt imponere S. Doctori, suamque prodero ositantiam in legendis sanctis Doctoribus. Nam S. Thomas

ibi contrarium asserit, his verbis: *Infirmi in fide, de quorum salute probabiliter tineri potest, prohibendi sunt ab infidelium communione, & precipue ne magnam familiaritatem cum eis habeant, vel absque necessitate eis communicent.* Vult ergo absolute prohibendos, etiam si necessitas urgeat, si probabile sit periculum perditionis, sed maxime si nulla necessitas urgeat. Unde ad 1. absolute pronuntiat: *Si domino periculum imminet ex communione servi infidelis, deberet eum a se rejicere, secundum illud mandatum Domini: Si pes tuus scandalizaverit te, &c.*

Objicies 5<sup>o</sup>. Proxima peccandi occasio non est peccatum. Ergo in ea ex aliqua necessitate manere non est peccatum.

Nego consequentiam. Tamen enim proxima peccandi occasio peccatum non fit, isti tamen occasione voluntarie se exponere peccatum est; sicut non abjicere manum, oculum, pedem scandalizantem. Enimvero eo ipso precepto, quo Deus prohibet v. g. occidere, moechari, furtum facere, &c. prohibet voluntarie exponere se periculo proximo occidendi, moechandi, furtum faciendi. Et sic de aliis.

P A R S II.

De septem peccatis capitalibus.

C A P U T P R I M U M.

*Omnia peccata capitalia ex genere suo mortalia sunt.*

Septem sunt peccata capitalia, superbia, avaritia, luxuria, invidia, gula, ira, acedia; ideo capitalia dicta, quia plurimum aliorum peccatorum capita, seu fontes sunt. De iis queritur, num omnia ex genere suo mortalia sint? De avaritia namque, invidia, gula, &c. id negant Noviores aliqui Casuistæ. Verum de omnibus affirmat S. Thomas. De superbia utique 2. 2. q. 162. a. 5. De avaritia ibidem q. 118. a. 4. De luxuria q. 15. de malo a. 2. De invidia 2. 2. q. 36. a. 3. & q. 10. de malo a. 2. De gula 2. 2. q. 148. a. 2. De ira ibidem a. 3. & q. 12. de malo a. 3. De acedia 2. 2. q. 35. a. 3. & q. 11. de malo a. 3.

De gula quidem aliter sentire videtur q. 14. de malo a. 2. At ob rationem, quam sibi objicit solvitque 2. 2. q. 148. Et revera gulam peccatum esse ex genere suo mortale, probat ratio, qua utitur loco citato de malo: Genus seu species moralis actus sumitur ex objecto. Unde si objectum peccati alienius contrariatur charitati, in qua vita spiritualis consistit, necesse est quod illud peccatum sit mortale ex genere suo, vel ex sua specie. Peccatum autem gula consistit in concupiscentia inordinata delectatio-

Tom. I.

nis ciborum & potuum. Delectatio proinde cibi & potus inordinate concupita, proprium est gulæ objectum. Atqui delectatio illa inordinate aliquando sic concupiscitur ut charitati contrarietur, quando scilicet delectationi illi inhaeret homo tanquam fini, propter quem Deum contemnit, paratus scilicet contra precepta Dei agere, ut delectationes hujusmodi assequatur. 2. 2. q. 148. a. 2.

Nec ad hoc necesse est quod paratus sit 3 agere contra precepta alia quam ipsiusmet charitatis, prohibentis ponere finem ultimum in aliquo extra Deum, in eoque beatitudinem suam constituere, sicut faciunt illi, quorum Deus venter est, ut Apostolus ait Philipp. 3. Quemadmodum enim propria excellentia, pecunia, delectatio venerea, vindicta, &c. propria sunt objecta superbiae, avaritiae, luxuriae, irae, &c. dum inordinate concupiscuntur ut finis, in iis finem ultimum ponendo (prout in divitiis suis villicus quidam, juxta Antuerpiam, possuisse narratur, dum revertens à nuptiis filiae suae, Deo dixisse fertur: Domine, si velles hic in perpetuum me relinquere, cum divitiis meis, gratias agerem tibi pro Paradiso tuo: sed vix absolverat, cum è cur-

D d d d



ru suo deciduus, rotâ guttur ipsius opprimente, interit, Paradisumque cum divitiis suis amisit) ita & delectatio cibi & potus, dum similiter inordinate concupiscitur ut finis. Unde de iis merito Apostolus Rom. 16. dicit: *Huiuscemodis enim Christo non serviunt, sed suo ventri. Qui & propterea ad Galat. 5. iram, invidiam, ebrietates, comestiones, & his similia connumerat inter opera carnis; de quibus subjungit; qui talia agunt, regnum Dei non consequentur.*

4 Ut ergo gula sit mortale peccatum, necesse non est quod notabiliter lædat sanitatem, vel rem familiarem; similiter ut jactantia mortalis sit, necesse non est ut jactantis animus cum Rege Tyri dicat: *Ego sum Deus.* Vel cum Phariseo: *Non sum sicut ceteri hominum.* Nec ut avatitia, seu inordinatus amor divitiarum, peccatum sit lethale, necesse est quod juncta sit, vel cum injustitia auferendi retinendivè alienum, vel cum duritia pauperibus subveniendi, vel quod ei aliquid exterius addatur; sed sufficit, quod in iis finis ultimus ponatur.

## CAPUT II.

*Definitio, species, malitia superbia.*

5 Superbia est inordinatus appetitus propria excellentia. S. Thomas 2. 2. q. 162. a. 1. & 2. Quatuor species ipsius assignat ex D. Gregorio S. Doctor a. 4. scilicet 1<sup>am</sup>. estimare bonum à seipso habere. 2<sup>am</sup>. sibi datum desuper, credere pro meritis accepisse. 3<sup>am</sup>. jactare se habere quod non habetur. 4<sup>am</sup>. despectis ceteris, appetere singulariter videri habere quod habetur.

6 Prima itaque superbia species est, cum aliquis existimat, vel ita se gerit, quasi existimaret se à seipso habere bona, sive corporis, sive animæ, sive naturalia, sive supernaturalia, quæ verè habet à Deo. Secunda, cum quis agnoscit quidem à Deo se habere bona, quæ habet, sed ea meritis suis tribuit, non gratuito Dei dono, vel ita apud se existimando, aut volendo ut alii ita existiment, vel opere externo ita se gerendo, ac si meritis suis illa consecutus esset. Unde, ut peccet quis primâ illâ, vel secundâ specie, necesse non est ut iudicet, aliquod bonum esse, quod non est à Deo, vel gratiam hominibus pro meritis dari (quod pertinet ad infidelitatem) sed quod ex inordinato appetitu propria excellentia ita de bonis suis gloriatur, ac si ea à se haberet, vel ex meritis propriis, ait S. Thomas ad 1.

7 Tertia species est, arrogare sibi ea bona, quæ verè non habet, cujuscumque sint generis, sive opere, sive desiderio, sive ita de se aliquis sentiat, sive velit ut alii ita sentiant. Quarta est, dum aliquis, despectis ceteris, videri amat, aut satagit, singulariter habere, quod etiam alii habent; eò quod appetat aliis, scientiâ, virtute, aliisque corporis vel animi donis, sive naturæ, gratiæ, vel fortunæ muneribus antecellere.

Superbiam esse peccatum ex genere suo mortale, constat ex Apostolo Rom. 1. ubi superbi numerantur inter eos qui *digni sunt morte.* Nec non ex Proverb. 8. *Deus arrogantiam & superbiam desestatur.* Et c. 16. *Abominatio Domini est omnis arrogans.* Unde Job 41. *Leviathan dicitur Rex super universos filios superbia.* Et juxta D. Gregorium 24. Moral. 18. *evidentissimum reprobatorum signum superbia est.*

Imò superbia consummata, primum gravissimumque omnium peccatorum est, non ratione conversionis ad bonum creatum (quia celsitudo quam appetit maximam non habet repugnantiam cum bono virtutis) sed ratione aversionis à Deo, uti docet S. Thomas 2. 2. q. 162. a. 6. *Quia in aliis (inquit) peccatis homo à Deo avertitur, vel propter ignorantiam, vel propter infirmitatem, sive propter desiderium cujuscumque alterius boni. Sed superbia habet aversionem à Deo, ex hoc ipso quod non vult Deo, vel ejus regula subijci.* Superbia namque consummata in eo consistit quod quis ita extollatur, ut Deo, Superioribus, eorumque legibus subijci nolit. Et ideò primum est peccatorum, 1<sup>o</sup>. ratione aversionis à Deo, quæ per se ad superbiam spectat, ad alia peccata ex consequenti. 2<sup>o</sup>. quia cætera peccata ex superbia oriri possunt. 3<sup>o</sup>. quia primum omnium peccatorum superbia fuit, tum Angeli, tum primi hominis. Hinc D. Ambrosius serm. in Psal. 18. *Maximum peccatum in homine superbia fuit; quandoquidem inde manavit nostri origo delicti... Ipse diabolus per superbiam naturæ suæ amisit gratiam.* Similiter Augustinus explicans hunc versum ejusdem Psal. *Si mei non fuerint dominati, &c. Delictum magnum arbitror esse superbiam. Queritis quàm magnum sit hoc delictum, quod deiecit Angelum, quod ex Angelo fecit diabolum, eique in æternum interclusit regnum calorum? Magnum hoc delictum est, & caput atque causa omnium delictorum.* Scriptum est enim: *Initium omnis peccati superbia.* Eccli. 10. Et serm. in eundem Psal. *Non est majus delictum, quàm apostatare à Deo, quod est initium superbiae hominis.*

Est etiam superbia vitiiorum omnium periculosissimum. Quia in virtutes omnes grassatur. Alia namque vitia eas solummodo virtutes impetunt, quibus ipsa destruntur (ait D. Gregorius 34. Moral. 18.) ... *superbia autem nequaquam unius virtutis extinctione contenta, contra cuncta anima membra se erigit, & quasi generalis & pestifer morbus, corpus omne corrumpit.* Ideoque à S. Isidoro l. 11. Sententiar. cap. 38. *ruina omnium virtutum* appellatur. Deinde, ut Augustinus ait epist. 211. aliàs 109. *Alia quæcumque iniquitas in malis operibus exercetur, ut fiant; superbia verò etiam bonis operibus insidiatur ut pereant.* Et ideò superbia etiam in rectè factis timenda est (ait epist. 118. aliàs 56.) *ne illa quæ laudabiliter facta sunt, ipsius laudis cupiditate amittantur.*

Propterea justii perpetuò vigilare debent, 11